

OBSAH

Úvodem	5
I. OBECNĚ O SLOHU	9—21
1. Jazykový styl, jeho podstata a druhy	9
2. Slohotvorní činitele objektivní a individuální	10
3. Stylová oblast, stylová vrstva, stylový typ	15
4. Výstavba jazykového projevu	18
5. Nauka o stylu (stylistika)	19
II. CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍCH STYLOVÝCH OBLASTÍ, VRSTEV A TYPŮ	22—53
A. 1. Styl projevů mluvených a psaných	22
2. Výslovnostní styly	27
B. Soustava funkčních stylů	29
1. a) Stylová oblast běžně dorozumívací (hovorová).	32
b) stylová vrstva hovorová	33
c) stylový typ hovorový	36
2. a) Stylová oblast odborná: teoretická (vědecká), praktická (pracovní; administrativně právní, obchodní, vojenská aj.); populárně odborná	37
b) stylová vrstva odborná	38
c) stylový typ odborný; žánrový typ esejistický	40
3. a) Stylová oblast publicistická: publicistika psaná, mluvená	41
b) stylová vrstva publicistická	44
c) stylový typ publicistický	47
4. a) Stylová oblast umělecká	48
b) stylová vrstva umělecká	49
c) stylový typ umělecký	51
III. STYLISTIKA JAZYKOVÝCH PROSTŘEDKŮ	54—144
<i>Sloh a slovník . . . . .</i>	<i>54</i>
A. Rozvrstvení slovní zásoby a stylové využití lexikálních prostředků .	54
I. Podle rozsahu užívání na území národního jazyka: pojmeno- vání celonárodní, územně (geograficky) omezená (nářeční /dialek- tismy/, oblastní /regionalismy/)	55
II. Podle sociálního omezení: pojmenování profesionální, slangová, argotická	57

III. Podle příslušnosti k stylovým vrstvám spisovného jazyka: pojmenování stylově nepříznačková (vrstva neutrální), pojmenování stylově příznačková (vrstva hovorová /kolokvialismy/, odborná /odborné názvy, termíny/, publicistická /publicismy/, umělecká /poetismy/, knižní)	61
IV. Podle dobového výskytu: pojmenování zastaralá, poněkud zastaralá (zastarávající), historismy, archaismy; pojmenování nově vzniklá (neologismy)	69
V. Podle častosti výskytu (frekvence): pojmenování frekvenčně neomezená (neutrální), pojmenování frekvenčně omezená: řídká, ojedinělá; řídkěji užívaná	72
VI. Podle citového zabarvení a expresivity: pojmenování citově neutrální, citově zabarvená, expresivní (lichotná /mazlivá/, familiární, domácí /hypokoristika/, dětská, zmírňující /eufemismy/, hanlivá /pejorativní/, zhrubělá, vulgární /vulgariismy/, nadávky, ironicky užitá, žertovná)	73
Expresivita lexikální, hlásková, slovtvorná, tvaroslovná, syntaktická	77
VII. Podle původu: slova domácí, přejatá, mezinárodní (internacionální), pojmenování citátová	78
VIII. Podle struktury pojmenování: pojmenování jednoslovná, pojmenování univerbizační; pojmenování víceslovná (sousloví, fráze, idiomy), pojmenování multiverbizační	79
Přehled rozvrstvení slovní zásoby	81
B. Synonymie; jiné vztahy mezi lexikálními jednotkami	83
<i>Stylové rozlišení prostředků hláskových, slovtvorných a tvarových</i>	89
a) Varianty hláskové	90
b) Varianty slovtvorné	91
c) Varianty tvarové	92
d) Stylové využití prostředků vyjadřujících mluvnické kategorie	95
1. jmenný rod (dvojitý rod); životnost	95
2. užívání pádu: nominativ jmenovací; genitiv záporový; genitiv vlastnosti; genitivní vazby; dativ etický; genitiv srovnávací	95
3. užívání zájmen	96
4. slovesná osoba a číslo	96
5. slovesný čas: prézens historický, gnómický; využití futura	97
6. slovesný způsob: vyjadřování imperativu, kondicionál zdvořilostní	98
7. slovesný rod: zvrtné pasívum a opisný tvar pasívní	99
8. využití slovesného vidu	99
9. užívání příslovcí	99
10. užívání nevlastních předložek	100
<i>Výběr prostředků syntaktických</i>	101

A. Druhy vět	101
1. Věty podle členitosti: věta dvojjmenná s přísudkem slovesným, s přísudkem jmenným beze spony; jednočlenná věta slovesná, jednočlenná věta jmenná	101
2. Věty podle postoje mluvčího: věty oznamovací, tázačí, žadačí, zvolací	106
3. Věta jednoduchá a souvětí (v projevech mluvených a psaných)	111
4. Souvětí souřadné; samostatné věty jednoduché; volné (prosté) přiřazování vět; souřadné souvětí vyjadřující obsahovou subordinaci	113
5. Souvětí podřadné; nepravé věty vedlejší: vztažné, vytýkačí opis, se spojkami <i>jestliže</i> , <i>-li</i> , <i>když</i> , účelové s <i>aby</i>	115
B. Složené větné celky a jejich stavba	120
1. Polovětné konstrukce	123
a) Konstrukce přívlastkové	124
b) Konstrukce přechodníkové	126
c) Konstrukce infinitivní	128
d) Konstrukce přístavkové (apoziční)	130
2. Vyjadřování slovesné a jmenné	132
C. Zvláštnosti a nepravidelnosti větné stavby: elipsy, věty neúplné, apoziopse, vsuvky, samostatné větné členy, osamostatněné větné členy	133
D. Pořádek slov	138
1. Princip kontextového členění	139
2. Princip gramatický	140
3. Princip rytmický	141
4. Zřetel k rozměrovému rytmu	143
 IV. STAVBA ODSTAVCŮ A KAPITOL	145—151
Odstavec	146
Kapitola	148
 V. SLOHOVÉ POSTUPY A ÚTVARY	152—191
A. 1. Vymezení a druhy	152
2. Poměr slohových postupů a útvarů k funkčním stylovým typům	156
B. Slohové útvary a jejich charakteristika	158
1. Útvary na základě postupu popisného	159
a) Popis (prostý, odborný, umělecký), způsoby předvádění prostředí a objektů v uměleckých dílech; popis publicistický	161
b) Charakteristika; způsob předvádění osoby v uměleckém díle	168
2. Útvary na základě postupu vyprávěcího: vypravování (běžné, umělecké)	172

3. Útvary na základě postupu výkladového	180
a) Výklad.	180
b) Pojednání	183
c) Úvaha	186
4. Útvary na základě postupu informačního	190

VI. NÁČRT VÝVOJE STYLISTICKÉHO BĀDÁNÍ U NÁS 192—197

VII. BIBLIOGRAFICKÝ PŘEHLED ZÁKLADNÍ STYLISTICKÉ
LITERATURY PODLE TEMATICKÝCH OKRUHŮ .198—205

<i>Rejstřík.</i>	206
<i>Obsah</i>	221